

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Centru)

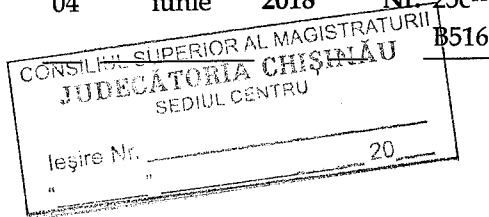

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Centre)

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27- 27- 40,
tel./fax (+373 22) 27-03-79, e-mail: jcc@justice.md

Chisinau city, Ștefan cel Mare și Sfint, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27-03-79 , e-mail: jcc@justice.md

" 04 iunie 2018 Nr. 25c¹¹ - 56/2015 -

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

Str. A. Lăpușeanu, 28, Chișinău, MD-2004

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Vă remite spre examinare încheierea din data de 04 iunie 2019 prin care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate depusă de avocatul Dumitru Pavel în interesele reclamantului Țopa Viorel, pentru controlul constituționalității art. 43 alin. (6) CPC al RM, în sensul corespunderii cu prevederile art.135 alin.(1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Țopa Viorel către BC „Banca de Economii” S.A., executorul judecătoresc George Boțan privind contestarea acțiunilor executorului judecătoresc.

Anexă:

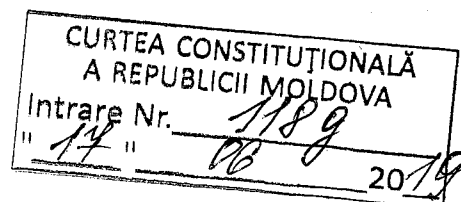
Dosarul nr. 25c¹¹ -56/2015 (*sesizarea privind excepția de neconstituționalitate - 16 file; alte probe, încheierea din data de 04 iunie 2019 – 5 file*) – total 31 file.

Judecător al Judecătoriei
Chișinău (sediul Centru)

Mazur Nadejda

Exec.as.jud.
Cebanu Speranța
Tel. 022-27-03-79

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.xxxxxxx-xxx, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

ce 1

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

**SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE**

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g)
din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile
dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume/Denumire **Pavel** 2. Prenume **Dumitru**

3. Funcția **avocat**

4. Adresa mun. Chișinău, str. Milano 14D, ap.34

5. Tel./fax 079641904

6. Numele și prenumele reprezentantului* .....

7. Ocupația reprezentantului .....

8. Adresa reprezentantului .....

9. Tel. .... 10. Fax .....

11. ....

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT
DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12. Prezenta sesizare are drept obiect de examinare controlul constituționalității unei sintagme, propoziției a doua din articolului 43 alin. (6) al Codului de Procedură Civilă a Republicii Moldova cu modificările ulterioare, în următoarea formulare:

(6) Nu se admite formularea unei noi cereri de strămutare pe aceleași motive dacă anterior strămutarea a fost respinsă sau întemeiată pe motive cunoscute la data soluționării cererii anterioare. **În acest caz, cererea de strămutare se anexează la materialele dosarului printr-o încheiere protocolară.**

13. În procedura Judecătoriei Chișinău, s. Centru se află spre judecare cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Țopa către „Banca de Economii” S.A. și executorul judecătoresc George Boțan privind contestarea acțiunilor executorului judecătoresc, dosarul nr.20-25-4249-26022015.

Reclamantul, acționând în vederea beneficierei de un proces echitabil, a solicitat instanței de judecată să admită recuzarea judecătoarei Mazur Nadejda pe diferite motive obiective, care atestau faptul că aceasta judecătoare avea un comportament impropriu unei instanțe imparțiale și obiective, precum și lăsa să se înțeleagă că va pronunța soluția de respingere a cererii noastre.

Acest temei constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil și la acces la o instanță, ce constituie un impediment ca judecătoarea menționată să judece mai departe cauza dată.

Unul din cele mai recente temeiuri de recuzare s-a realizat recent, când în ședința de judecată am înaintat judecătoarei Mazur N. cererea privind suspendarea procesului, probând că există o altă cauză conexă care trebuie să fie judecată cu înfîietate, fără admiterea căreia face imposibilă și inutilă continuarea judecării prezentei acțiuni.

În pofida obligației de a examina această cerere, judecătoarea Mazur a inventat o nouă procedură și comunică că pune cererea în dosar și că se va pronunța asupra ei după ce va judeca cauza în fond! Avînd în vedere că această conduită este contrară legii și lasă să se înțeleagă că judecătoarea Mazur are alte interese decît acele legale, i-am înaintat recuzare magistratului (anexăm copia).

Contrar cererilor de recuzare înaintate, colegii magistratului Mazur N. refuză în admiterea recuzării ei, fără a motiva, în fond, de ce argumentele obiective invocate de reclamant nu se i-au în considerație și de ce cadrul legal național și internațional relevant nu este aplicabil judecătoarei Mazur, lăsînd impresia unei înțelegeri de grup a acestor judecători, de a lăsa, cu orice preț, judecarea cauzei la judecătoarea Mazur Nadejda.

Întrevedem clar că suspiciunile de incompatibilitate evidentă a judecătoarei Mazur se transmit și asupra instanței de judecată respective, deoarece magistrații din cadrul judecării date, fiind obligați să judece corect, echidistant cererile de recuzare, fiind obligați să motiveze soluțiile adoptate asupra acestor recuzări, ei refuză intenționat să își execute aceste obligații și resping formal cererile noastre.

În contextul, în care recuzările noastre sunt pur și simplu formal respinse, a devenit evident că la Judecătoria Chișinău s. Centru noi nu vom putea beneficia de un proces echitabil. Astfel, magistrații Judecătoriei Centru nu pot fi imparțiali și obiectivi la examinarea pricinii menționate din lipsă de integritate.

Multiplele manifestări de neîncredere față de magistrații Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, expuse inclusiv și de părțile prezentului proces, subjugarea instanței de către forțele politice aflate actualmente la putere, evocă cert imposibilitatea judecării cauzei de această judecătorie. Constatăm, astfel, că și în baza criteriului obiectiv instituit de CtEDO, Judecătoria Centru, mun. Chișinău, nu corespunde principiului de imparțialitate și obiectivitate.

Ghidîndu-ne și de dispozițiile art. 43 alin.(2) lit. f) Cod de Procedură Civilă, potrivit cărora instanța strămută pricina la o altă instanță dacă există bănuiele că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele pricinii sau de calitatea participanților la proces, am înaintat o cerere de strămutare a pricinii la o altă instanță egală în grad.

Totodată, am indicat că, reieșind din prevederile art.43 alin.(4) CPC strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin.(2) lit.d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac.

Contrar acestor prevederi exprese și a stării de fapt, prin încheiere protocolară, judecătoarea N. Mazur, conducîndu-se de art.43 alin.(6) CPC, potrivit propoziției secunde a căruia, în acest caz, cererea de strămutare se anexează la materialele dosarului printr-o încheiere protocolară, a refuzat transmiterea cauzei spre judecare a cererii de strămutare către instanța superioară.

Accentuăm că temei ”de fapt” al cererii de strămutare depusă la data de 24.04.2019 au servit evenimente curente, necunoscute pînă la data respingerii recuzării, care nu au format obiectul

5

altei cereri de strămutare, ce s-au consumat odată cu ultima respingere a cererii de recuzare a magistratului Mazur, fără ca să fi fost expuse argumentele invocate de noi în susținerea recuzării și fără ca să fi fost motivată această respingere a recuzării, circumstanțe ce ne-au format convingerea că întreaga instanță de judecată nu mai întrunește cerințele unei instanțe echidistanțe și imparțiale. Însă, în susținerea cerinței de strămutare a fost invocat art.43 alin.(2) lit.f) CPC.

Prima instanță s-a axat pe pretextul că deja art.43 alin.(2) lit.(f) CPC a fost invocat circa un an în urmă în cadrul unei cereri de strămutare și că ea este în drept să aplice art.43 alin.(6) CPC și să nu expedieze cererea spre judecare a strămutării către instanța supremă.

Apreciem că doar imprecizia legii procesual civile, care prevede posibilitatea instanței să nu permită judecarea cererii de strămutare în fond și să o anexeze la dosar prin încheiere protocolară, expuse în propoziția secundă a art.43 alin.(6) CPC a dus la crearea acestei situații impropriu principiilor unui proces echitabil, situație ce contravine chiar și prevederilor art.43 alin.(4) CPC, după cum v-om menționa mai jos.

Potrivit prevederilor art.12¹ alin.(1) – (3) CPC:

(1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Art.135 alin (1) lit. a) al Constituției Republicii Moldova prevede că Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Deoarece sintagma și procedura supusă controlului constituționalității face parte dintr-o normă din lege, adoptată de către Parlament, aceasta cade sub incidența art. 135 alin (1) lit. a) a Constituției Republicii Moldova. Luând în considerație că procedura și sintagma din normă a fost deja aplicată de către instanța de judecată în cadrul litigiului dat, sesizarea corespunde rigorilor art. 7 al Codului de Procedură Penală.

Accentuăm că, prin **Hotărârea nr.2 din 9 februarie 2016 a Curții Constituționale, pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, Curtea a statuat următoarele:**

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor [...] ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

Cerere excepție neconstituționalitate sintagma art.43 alin.(6) CPC

- **exceptia de neconstitucionalitate poate fi ridicata in fata instantei de judecata de catre oricare dintre parti sau reprezentantul acesteia**, precum si de catre instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

[...]"

Prin decizia sa din 17 februarie 2016, Curtea a verificat întrunirea următoarelor condiții de admisibilitate:

(2) *Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție.*

În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

(2) ***Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.***

Astfel, cadrul legal indicat atestă competența exclusivă a Curții Constituționale la examinarea prezentei cereri, iar circumstanțele descrise demonstrează întrunirea condițiilor de admisibilitate inițială a cererii pentru judecare de Curtea Constituțională, în fond.

7

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14. Articolul 4 (Drepturile și libertățile omului) alin. (1) al Constituției Republicii Moldova prevede că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează, și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Articolul 8 (Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale) alin (1) prevede că Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-si bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

În acest aspect, este aplicabilă și jurisprudența Curții Europene, a se vedea cauza (Gregory v. Marea Britanie, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, (1997) 25 EHRR 577), în care Curtea a accentuat că instanța trebuie să fie imparțială și din punct de vedere obiectiv, adică trebuie să ofere garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în această privință. Ceea ce este în joc, e încrederea pe care instanțele dintr-o societate democratică trebuie să o inspire populației, inclusiv și acuzatului. (Castillo Algar v. Spania, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, (1998) 30 EHRR 827).

Remarcăm că posibilitatea subiectivă a organului judiciar de a îndeplini temeinic și legal atribuțiile sale funcționale poate fi pusă la îndoială odată cu apariția unor suspiciuni privind obiectivitatea sau imparțialitatea persoanelor care lucrează în numele și pentru acel organ. Pe lângă suspiciunea individuală (îndreptată în mod singular, fie plural față de unul sau mai mulți subiecți procesuali oficiali), atestată în situațiile de incompatibilitate deja examinate, pot fi întâlnite cazuri de suspiciune colectivă, care este îndreptată în mod indivizibil asupra tuturor subiecților procesuali oficiali, ce îndeplinesc atribuțiile din competența funcțională a unui organ judiciar, așa încât suspiciunea se răsfrânge asupra capacității subiective a însuși organului judiciar respectiv. Motivele unei astfel de suspiciuni colective nu privesc, deci, personal (individual) subiecții procesuali oficiali, ci condițiile în care ei trebuie să-și îndeplinească atribuțiile funcționale, condiții din cauza cărora desfășurarea normală a procesului nu poate fi asigurată, care au făcut să se nască suspiciuni cu privire la obiectivitatea și imparțialitatea organului judiciar respectiv.

În cazul suspiciunii colective întemeiate, remediul procesual nu poate fi decât strămutarea cauzei la un alt organ judiciar de același grad.

Strămutarea este, prin urmare, remediul procesual reglementat de cod în vederea înlăturării situațiilor care pun în pericol normala desfășurare a procesului datorită unor stări de fapt neconvenabile existente la locul unde urmează să fie judecată cauza care face obiectul aceluși proces.

Remarcăm că garanțiile date sunt expres statuate prin art.43 alin.(4) CPC, care stabilește că strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin.(2) lit.d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac. Cu alte cuvinte, în cazul suspiciunii colective întemeiate (art.43 alin.(2) lit.f) CPC - există bănuiele că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces) doar instanța superioară poate examina aceste cerințe și poate decide asupra acestora.

Atragem atenția că în această privință este deja relevantă practica Curții Supreme de Justiție, care s-a cristalizat în cadrul examinării cererii cu privire la strămutarea pricinii în altă instanță de judecată de același grad, înaintată de către Societatea comercială „Norma Telecom” SRL în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale „Norma Telecom” SRL împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Întreprinderea de stat „Calea Ferată din Moldova”, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al Republicii Moldova, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, plasată pe site-ul http://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=8640.

Aceeași situație este atestată și prin încheierea CSJ din 9 februarie 2018, dosarul 1cs-10/2018, prin care a fost admisă cererea președintelui Curții de Apel Chișinău, Pleșca Ion, privind strămutarea judecării cauzei penale de învinuire a lui Șor Ilan, în baza art. 190 alin. (5), 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu transmiterea acesteia pentru examinare în ordine de apel la Curtea de Apel

Cerere excepție neconstituționalitate sintagma art.43 alin.(6) CPC

Cahul.

Instanța supremă a considerat că circumstanțele menționate de președintele Curții de Apel Chișinău, Pleșca Ion, în cerere cad sub incidența instituției strămutării judecării cauzei, or, CtEDO, în jurisprudența sa a constatat că judecătorii trebuie nu numai să îndeplinească criteriile obiective de imparțialitate, ci să fie și percepuți ca fiind imparțiali. Miza este încrederea pe care instanțele trebuie să o inspire justițiabililor dintr-o societate democratică.

Pe cale de consecință, s-a menționat că motivele invocate în cererea de strămutare sunt întemeiate și pentru obținerea soluționării obiective, rapide și complete a acestei cauze, precum și pentru asigurarea desfășurării normale a procesului, este necesară strămutarea judecării cauzei penale de învinuire a lui Șor Ilan, în baza art. 190 alin. (5), 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, în ordine de apel într-o altă instanță egală în grad și, anume la Curtea de Apel Cahul. Aici facem repetat referință la precedentul judiciar și practicile uniforme.

În mod analogic, cerem instanței să aplice direct prevederile art.6 par.1 CEDO, care garantează dreptul la o instanță instituită prin lege, ce presupune, inclusiv prin faptul elucidat în Zand v. Austria, indicându-se că: clauza articolului 6(1), conform căreia instanțele judecătorești trebuie „să fie instituite prin lege”, are drept obiect evitarea organizării sistemului judiciar într-o societate democratică în baza discreției executivului și ca această materie să fie reglementată de o lege a parlamentului. Acest moment totuși nu semnifică că o delegare de împuterniciri să fie inacceptabilă dacă este vorba de chestiuni ce țin de organizarea judiciară. Articolul 6(1) nu impune ca în acest domeniu organul legislativ să reglementeze fiecare detaliu printr-o lege oficială, dacă acest organ fixează cel puțin schema organizării judiciare.

Tangential, aspectele date au fost explicate și prin 3 din Hotărârea nr.16 din 28.05.1998 a Curții Constituționale cu privire la interpretarea art. 20 din Constituția Republicii Moldova, prin care s-a menționat că articolul 20 din Constituție garantează accesul la justiție pentru „satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente”. Ca și art. 6 din Convenția Europeană, textul citat garantează prioritar și fără echivoc accesul la justiție. Însă Constituția nu statuează dreptul nelimitat de a alege instanța competentă, aceasta fiind stabilită de legea fiecărui stat, inclusiv pentru exercitarea căilor de atac. Curtea consideră că noțiunea „instanța judecătorească competentă” este lipsită de ambiguitate. Prin această noțiune, fiind raportată la art. 114 și 116 din Constituție și avându-se în vedere interpretarea art. 114 din Constituție, dată de Curtea Constituțională la 23 iunie 1997, se înțelege instanța care are atribuția sau autoritatea legală de a soluționa cauze. E de menționat că această noțiune comportă câteva conotații: instanța trebuie să fie stabilită prin lege, atât sub aspect formal, cât și sub aspect material; nu este absolut necesar ca această instanță să facă parte dintr-o ordine ierarhică proprie; ea trebuie însă să îndeplinească o funcție jurisdicțională, în limitele atribuite de lege.

Pe de altă parte, conținutul art.43 alin.(6) CPC face posibilă existența derogărilor inadmisibile de la garanțiile accesului la o instanță de judecată obiectivă și echidistantă, în pofida temeiurilor care întrunesc situația existenței ”bănuielii că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces”, deoarece, însăși instanța (judecătorul) care întrunește această bănuială nu dă curs cererii și nu permite instanței superioare să verifice acele temeuri și argumente care stau la baza solicitării de strămutare a cauzei.

Considerăm că art.43 alin.(6) CPC poate fi aplicat doar situațiilor stabilite prin art.43 alin.(3) CPC, când însăși instanța este competentă să se pronunțe asupra fondului solicitărilor, dar această normă nu poate fi nicidecum aplicată situațiilor expuse la art.43 alin.(4) CPC, dat fiind că contravine acesteia.

În speța Malige c. Franței, Curtea Europeană a statuat că aplicarea pedepsei de natură penală urmează a fi susceptibilă unui control din partea unui tribunal care satisface exigențele art. 6 § 1. Deci, cu referire la specificul garanțiilor convențional consacrate privind procesul echitabil, dreptul de acces la justiție vizează prerogativă individului de a vedea acuzația înaintată lui supusă judecării de către un tribunal instituit în baza legii, independent și imparțial.

Astfel, observăm că printre principalele principii de aplicare a Convenției degajate de Curtea Europeană se regăsesc și următoarele:

- Accesul la justiție este un drept proeminent în sistemul Convenției, în lipsa căruia toate celelalte garanții de procedură ar fi lipsite de utilitate și sens;

- Accesul la justiție urmează a fi unul efectiv și concret, fiind insuficientă simpla consacrare a acestuia în cadrul legal național, instituirea și operarea practică în cadrul sistemului jurisdicțional intern fiind relevante.

Pentru a face posibilă asigurarea dreptului la o instanță, cât și a garanta posibilitatea subiectivă a organului judiciar de a îndeplini temeinic și legal atribuțiile sale funcționale, care poate fi pusă la îndoială odată cu apariția unor suspiciuni privind obiectivitatea sau imparțialitatea persoanelor care lucrează în numele și pentru acel organ, în marea majoritate a legislațiilor naționale a fost instituită instituția recuzării judecătorilor asupra cărora planează suspiciuni de părtinire.

Această instituție derivă din suspiciunea individuală (îndreptată în mod singular, fie plural față de unul sau mai mulți subiecți procesuali oficiali) atestată în situațiile de incompatibilitate aferente recuzării, fiind aplicabilă cazurilor de suspiciune colectivă care este îndreptată în mod indivizibil asupra tuturor subiecților procesuali oficiali ce îndeplinesc atribuțiile ce-i intră în competența funcțională a unui organ judiciar, așa încât suspiciunea se răsfrânge asupra capacității subiective a însuși organului judiciar respectiv.

În mod general, prevederile art.43 alin.(6) din Codul de procedură civilă nu acordă judecătorului dreptul de a se pronunța în fond asupra cererii prin care se solicită strămutarea cauzei, fiind limitat în a examina doar dacă anterior nu a mai fost formulată o altă cerere de strămutare identică, în privința instanței unde acesta activează, doar că, din câte se întvede, norma dată duce la apariția unor abuzuri din partea instanței.

În cazul în care cererea de strămutare conține temeuri și argumente noi instanța de judecată are obligația de a o remite instanței superioare competente în vederea soluționării în ordinea prevăzută de dispozițiile art.43 alin.(4) din Codul de procedură civilă. Or, judecătorul față de care a fost înaintată cererea de strămutare repetată este ținut să respecte principiul *nemo iudex in causa sua* (nimeni nu este judecător în propriul său proces), avînd în vedere că temeiul strămutării ține și de calitatea sa.

Menționăm că sintagma inserată în noma citată permite instanțelor să își aroge drepturi neprevăzute de alte legi și sancționate prin CEDO, după cum s-a produs în cauza dedusă dvs., cînd judecătoria a respins propria strămutare, invocînd că are dreptul dat prin sintagma contestată, normă ce poartă un caracter ambiguu și incert.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în jurisprudența sa, de exemplu în cauza Marcks împotriva Belgiei, 1979 importanța respectării principiului securității juridice, considerat ca fiind în mod necesar inerent atât dreptului Convenției, cât și dreptului comunitar. În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, acest principiu este consacrat în mod explicit în legătură cu unul dintre drepturile fundamentale reglementate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, respectiv dreptul la un proces echitabil.

În numeroase cauze împotriva României, de exemplu cauza Brumărescu împotriva României, această instanță a statuat că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care impune, printre altele, ca soluția dată în mod definitiv de către tribunale unui litigiu să nu fie repusă în discuție.

Fără a neglija importanța acestei dimensiuni a principiului securității juridice, care privește stabilitatea situațiilor juridice și a raporturilor consfințite prin hotărâri judecătorești, ne vom îndrepta atenția către dimensiunea aceluiași principiu care privește activitatea de elaborare, modificare, abrogare, corelare și sistematizare a actelor normative. Sub acest din urmă aspect, principiul securității juridice cuprinde, în principal, următoarele exigențe: neretroactivitatea legii, accesibilitatea și previzibilitatea legii, asigurarea interpretării unitare a legii.

Din aceste criterii vom desprinde doar aspectele aferente prezentului caz, care țin de accesibilitatea, previzibilitatea legii și asigurarea interpretării unitare a legii.

Semnificația noțiunii de accesibilitate, asociată exigenței previzibilității legii privește modul de receptare a conținutului actelor normative de către corpul social, în sensul de înțelegere a acestora. Norma juridică trebuie să fie clară, inteligibilă, întrucât cei cărora li se adresează trebuie nu doar să fie informați în avans asupra consecințelor actelor și faptelor lor, ci să și înțeleagă consecințele legale ale acestora. În caz contrar, principiul *nemo censetur ignorare legem* nu ar mai putea fi aplicat, ceea ce ar avea grave consecințe asupra securității raporturilor sociale, a existenței societății în general.

Într-o bogată jurisprudență, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind și o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe. Astfel, în cauze precum Sunday Times contra Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, 1979, Rekvényi contra Ungariei, 1999, Rotaru împotriva României, 2000, Damman împotriva Elveției, 2005, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că „nu poate fi considerată «lege» decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și regleze conduita.

Individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat”; „o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane – care, la nevoie poate apela la consultanță de specialitate – să își corecteze conduita”; „în special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice”. Sub acest aspect, principiul securității juridice se corelează cu un alt principiu, dezvoltat în dreptul comunitar, și anume principiul încrederii legitime.

Potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene (de exemplu cauzele Facini Dori v Recre, 1994 , Foto Frost v Hauptzollant Lübeck.Ost, 1987), principiul încrederii legitime impune ca legislația să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă; de asemenea, impune limitarea posibilităților de modificare a normelor juridice, stabilitatea regulilor instituite prin acestea.

Și în doctrina de specialitate sa afirmat, în același sens, că prima dintre condițiile ce asigură aplicabilitatea dreptului o constituie suficiența sa de definire, care vizează asigurarea rigorii atât în planul conceptualizării dreptului, a noțiunilor juridice, cât și în planul redactării actelor normative. Așa cum s-a remarcat, „elaborarea legilor nu este numai o artă, ci este, în egală măsură, o știință sau mai exact o tehnică și, în plus, o tehnică dificilă.”

Rigorile legiferării își găsesc expresia în normele de tehnică legislativă, care trebuie respectate de legiuitor la elaborarea oricărui act normativ, după cum aceasta s-a stabilit expres prin Legea nr.100/22.12.2017, cu privire la actele normative. Venim să reproducem prevederile relevante ale art.3 – 4 din Legea citată, fiind vorba despre următoarele:

„Articolul 3. Principiile activității de legiferare

(1) La elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii:

a) constituționalitatea;

b) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale;

c) legalitatea și echilibrul între reglementările concurente;

d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice;

e) asigurarea transparenței, publicității și accesibilității;

f) respectarea ierarhiei actelor normative.

(2) La elaborarea unui act normativ care reglementează activitatea de întreprinzător se respectă principiile stabilite de Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

(3) Actul normativ trebuie să corespundă prevederilor Constituției Republicii Moldova, tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, precum și legislației Uniunii Europene.

(4) Actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care:

a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune;

b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

Articolul 4. Caracterul actului normativ

Actul normativ are caracter public, obligatoriu, general și impersonal. Prevederile actului normativ sînt executorii, opozabile tuturor subiecților de drept și, în caz de necesitate, sînt impuse prin forța de constrîngere a statului.

În considerarea aceluiași obiectiv, vizînd calitatea legislației, actul normativ menționat impune fundamentarea soluțiilor legislative, pentru o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă, stabilește reguli privind integrarea armonioasă a proiectelor de acte normative în ansamblul legislației, unicitatea reglementării, evitarea paralelismelor, precum și cu privire la modificare, completare, abrogare și alte evenimente legislative.

Lipsa de accesibilitate și previzibilitate a dispozițiilor legale este din ce în ce mai des invocată și în fața Curții Constituționale, care sa pronunțat, într-o serie de cauze, asupra încălcării acestor exigențe, ca exemplu elocvent fiind și Hotărîrea nr.3 din 23.02.2016.

Existența unor probleme de interpretare și aplicare a legii este inerentă oricărui sistem de drept, deoarece, în mod inevitabil, normele juridice au un anumit grad de generalitate. Așa cum remarca și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, de exemplu în cauza *Dragotoniu și Militaru Pidhorni împotriva României*, 2007, „din cauza principiului generalității legilor, conținutul acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una din tehnicile tip de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. De asemenea, numeroase legi se folosesc de eficacitatea formulelor mai mult sau mai puțin vagi, pentru a evita o rigiditate excesivă și a se putea adapta la schimbările de situație. Interpretarea și aplicarea unor asemenea texte depind de practică. Funcția decizională acordată instanțelor servește tocmai pentru a îndepărta îndoielile ce ar putea exista în privința interpretării normelor, ținînd cont de evoluțiile practicii cotidiene, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și evident previzibilă”. Întinderea noțiunii de previzibilitate depinde însă, într-o largă măsură, de conținutul textului respectiv, de domeniul la care se referă, ca și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Asemenea consecințe nu au nevoie să fie previzibile cu o certitudine absolută. O atare certitudine (absolută), oricât de dorită ar fi, este imposibil de realizat și, mai mult, poate da naștere la o rigiditate excesivă a reglementării.

Cele arătate conduc către o altă exigență a principiului securității juridice, care privește interpretarea legii întrucît, dacă elementul de interpretare a dispozițiilor legale este inevitabil, principiul securității juridice impune și în această privință anumite limite și rigori.

Chiar dacă, aparent, acest element al securității juridice aduce în primplan rolul instanțele judecătorești, în realitate exigența privește tot activitatea legislativă, întrucît de modul în care sunt reglementate, corelate, sistematizate actele normative, depinde unitatea interpretării acestora. După intrarea în vigoare a unui act normativ, la elaborarea căruia se presupune că au fost respectate regulile de tehnică legislativă la care ne-am referit, pe durata existenței acestuia pot interveni diferite evenimente legislative, cum sunt: modificarea, completarea, abrogarea, republicarea, suspendarea sau altele asemenea, în toate aceste cazuri revenind tot legiuitorului asigurarea clarității și coerenței reglementării, precum și integrarea armonioasă a acesteia în sistemul de drept, pentru eliminarea pe cât posibil a divergențelor de interpretare.

Aici accentuăm anume faptul că, legea expres indică imposibilitatea judecătorului de a examina strămutarea cauzei de la instanța la care el activează în cazurile cînd sunt invocate ca temeuri existența bănuielii că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces, însă norma criticată lasă loc de interpretări și, fiind incertă, permite magistraților să respingă astfel de strămutări.

Inadmisibilitatea existenței unor asemenea divergențe profunde de interpretare în cadrul sistemului de drept a fost enunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în numeroase cauze, cu consecința condamnării statelor, fiind vorba despre: cauza *Păduraru împotriva României*, 2005, unde Curtea a statuat că „în lipsa unui mecanism care să asigure coerența practicii instanțelor naționale, asemenea divergențe profunde de jurisprudență, ce persistă în timp și țin de un domeniu ce prezintă un mare interes social, sunt de natură să dea naștere unei

incertitudini permanente și să diminueze încrederea publicului în sistemul judiciar, care reprezintă una dintre componentele statului de drept.” Și în cauza Viașu împotriva României, 2008, aceeași Curte, referinduse la o serie de alte cauze împotriva României (Străin și alții, Păduraru, Porțeanu, Radu), a constatat din nou lipsa de coerență și de previzibilitate a legislației române, materia examinată fiind cea care privește retrocedările de imobile. Curtea a reținut cu acel prilej că dificultățile de ordin organizatoric ale autorităților competente în implementarea măsurilor privind retrocedările de imobile [așadar problemele determinate de aplicarea legii] sunt consecința modificărilor repetate pe cale legislativă a mecanismului de restituire, remarcând faptul că aceste modificări „au creat un climat de incertitudine juridică”.

Constatăm că suntem și noi în fața unei incertitudini juridice, dat fiind incoerențe legislative evidente, prin invocarea unor norme ce contravin atât Constituției cât și CEDO.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15. Prin prezenta sesizare, solicităm Curții Constituționale declararea neconstituționalității sintagmei "În acest caz, cererea de strămutare se anexează la materialele dosarului printr-o încheiere protocolară" din art. 43 alin. (6) al Codului de Procedură Civilă a Republicii Moldova, precum și recunoașterea ca fiind neconstituțională procedura de examinare a cererii de strămutare a cauzei la o altă instanță egală în grad de către instanța a cărei strămutare se solicită, în cazurile prevăzute de art.43 alin.(4) Cod de procedură civilă.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16.

Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994

Articolul 4

„Drepturile și libertățile omului”

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.”

Articolul 8

„Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale”

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Legislația internațională relevantă

Articolul 6 Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărîrea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată pînă ce vinovăția sa va fi ilegal stabilită.

Articolul 13. Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

a) Cererea privind strămutarea cauzei civile din 28.05.2019 de la Judecătoria Chişinău, s. Centru la o altă instanţă egală în grad, cu documente ataşate, în total pe 9 file.

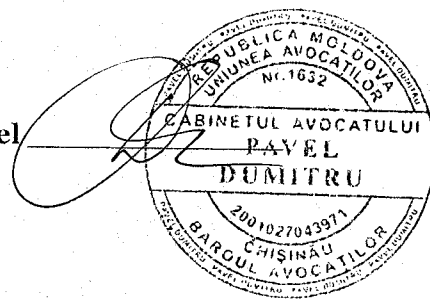
VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul mun. Chișinău

Data 28 mai 2019

Dumitru Pavel

CERERE

privind strămutarea cauzei civile nr. 20-25-4249-26022015
din procedura Judecătoria Chișinău, s. Centru, la altă instanță egală în grad

Reclamantul, acționând în vederea beneficiii de un proces echitabil, a solicitat instanței de judecată să admită recuzarea judecătoarei Nadejda Mazur pe mai multe motive obiective, care atestau faptul că aceasta judecătoare avea un comportament impropriu unei instanțe imparțiale și obiective, precum și lăsa să se înțeleagă că va pronunța soluția de respingere a cererii noastre, neglijând argumentele expuse.

Acesta temei constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil și acces la o instanță imparțială, ce constituie un impediment ca judecătoarea menționată să judece mai departe cauza dată.

* * *

Cel mai recent, dar nici pe departe unicul, temei de recuzare l-a constituit faptul când în ședința de judecată am înaintat judecătoarei Nadejda Mazur cererea privind suspendarea procesului, probând că există o altă cauză conexă care trebuie să fie judecată cu întâietate, fără admiterea căreia face imposibilă și inutilă continuarea judecării prezentei acțiuni (*anexăm copia*).

În pofida obligatiei de a examina această cerere, judecătoarea Mazur a inventat ad-hoc o nouă procedură și ne-a comunicat că pune cererea în dosar și că se va pronunța asupra ei după ce va judeca cauza în fond. Având în vedere că această conduită este contrară legii și face evidența intenției judecătoarei Nadejda Mazur de a se conduce de alte interese decât cele legale, am înaintat recuzare magistratului date (*anexăm copia*).

Contrar cererilor de recuzare înaintate, colegii magistratului Nadejda Mazur refuză în admiterea recuzării ei, fără a motiva, în fond, de ce argumentele obiective invocate de reclamant nu se i-au în considerație și de ce cadrul legal național și internațional relevant nu este aplicabil judecătoarei Nadejda Mazur, lăsând impresia unei înțelegeri de grup a acestor judecători pentru a lăsa, cu orice preț, judecarea cauzei la judecătoarea Nadejda Mazur.

Întrevedem clar că suspiciunile de incompatibilitate evidentă a judecătoarei Mazur se transmit și asupra instanței de judecată respective, deoarece magistratului din cadrul judecătoria date, fiind obligati să judece corect, echidistant și imparțial cererile de recuzare, fiind obligati să motiveze soluțiile adoptate asupra acestor recuzări, au refuzat deliberat să își execute aceste obligații, respingând mecanic cererile noastre.

În contextul, în care recuzările noastre sunt pur și simplu formal respinse, a devenit evident că la Judecătoria Chișinău, sec. Centru, noi nu vom putea beneficia de un proces echitabil. Astfel, magistrații Judecătoriei Centru nu pot fi imparțiali și obiectivi la examinarea pricinii menționate, din lipsă de integritate.

Multiplele manifestări de neîncredere față de magistrații Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, expuse inclusiv și de părțile prezentului proces, subjugarea instanței de către forțele politice aflate actualmente la putere, evocă cert imposibilitatea judecării cauzei de această judecătorie. Constatăm, astfel, că și în baza criteriului obiectiv instituit de CtEDO, Judecătoria Centru, mun. Chișinău, nu corespunde principiului de imparțialitate și obiectivitate.

Potrivit dispozițiilor art. 43 alin. (2) lit. f) Cod de Procedură Civilă, instanța strămută pricina la o altă instanță dacă există bănuiele că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele pricinii sau de calitatea participanților la proces.

Jurisprudența CEDO

În acest aspect, este aplicabilă și jurisprudența Curții Europene, a se vedea cauza (Gregory v. Marea Britanie, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, (1997) 25 EHRR 577), în care Curtea a accentuat că instanța trebuie să fie imparțială și din punct de vedere obiectiv, adică trebuie să ofere garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în această privință. Ceea ce este în joc, e încrederea pe care instanțele dintr-o societate democratică trebuie să o inspire populației, inclusiv și acuzatului. (Castillo Algar v. Spania, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, (1998) 30 EHRR 827).

Remarcăm că posibilitatea subiectivă a organului judiciar de a îndeplini temeinic și legal atribuțiile sale funcționale poate fi pusă la îndoială odată cu apariția unor suspiciuni privind obiectivitatea sau imparțialitatea persoanelor care lucrează în numele și pentru acel organ. Pe lângă suspiciunea individuală (îndreptată în mod singular, fie plural față de unul sau mai mulți subiecți procesuali oficiali), atestată în situațiile de incompatibilitate deja examinate, pot fi întâlnite cazuri de suspiciune colectivă, care este îndreptată în mod indivizibil asupra tuturor subiecților procesuali oficiali, ce îndeplinesc atribuțiile din competența funcțională a unui organ judiciar, așa încât suspiciunea se răsfrânge asupra capacității subiective a însuși organului judiciar respectiv. Motivele unei astfel de suspiciuni colective nu privesc, deci, personal (individual) subiecții procesuali oficiali, ci condițiile în care ei trebuie să-și îndeplinească atribuțiile funcționale, condiții din cauza cărora desfășurarea normală a procesului nu poate fi asigurată, care au făcut să se nască suspiciuni cu privire la obiectivitatea și imparțialitatea organului judiciar respectiv.

În cazul suspiciunii colective întemeiate, remediul procesual nu poate fi decât strămutarea cauzei penale la un alt organ judiciar penale de același grad.

Strămutarea este, prin urmare, remediul procesual reglementat de cod în vederea înlăturării situațiilor care pun în pericol normala desfășurare a procesului datorită unor stări de fapt neconvenabile existente la locul unde urmează să fie judecată cauza care face obiectul aceluia proces.

Precedentele judiciare și practicile uniforme

Atragem atenția că în această privință este deja relevantă practica Curții Supreme de Justiție, care s-a cristalizat în cadrul examinării cererii cu privire la strămutarea pricinii în altă instanță de judecată de același grad, înaintată de către Societatea comercială „Norma Telecom” SRL în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale „Norma Telecom” SRL împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Întreprinderea de stat „Calea Ferată din Moldova”, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al Republicii Moldova, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, plasată pe site-ul http://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=8640.

Aceeași situație este atestată și prin încheierea CSJ din 9 februarie 2018, dosarul 1cs-10/2018, prin care a fost admisă cererea președintelui Curții de Apel Chișinău, Pleșca Ion, privind strămutarea judecării cauzei penale de învinuire a lui Șor Ilan, în baza art. 190 alin. (5), 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu transmiterea acesteia pentru examinare în ordine de apel la Curtea de Apel Cahul.

Instanța supremă a considerat că circumstanțele menționate de președintele Curții de Apel Chișinău, Pleșca Ion, în cerere cad sub incidența instituției strămutării judecării cauzei, or, CtEDO, în jurisprudența sa a constatat că judecătorii trebuie nu numai să îndeplinească criterii obiective de imparțialitate, ci să fie și percepuți ca fiind imparțiali. Miza este încrederea pe care instanțele trebuie să o inspire justițiabililor dintr-o societate democratică.

Pe cale de consecință, s-a menționat că motivele invocate în cererea de strămutare sunt întemeiate și pentru obținerea soluționării obiective, rapide și complete a acestei cauze, precum și pentru asigurarea desfășurării normale a procesului, este necesară strămutarea judecării cauzei penale de învinuire a lui Șor Ilan, în baza art. 190 alin. (5), 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, în ordine de apel într-o altă instanță egală în grad și, anume la Curtea de Apel Cahul. Aici facem repetat referință la precedentul judiciar și practicile uniforme.

În mod analogic, cerem instanței să aplice direct prevederile art. 6 par. 1 CEDO, care garantează dreptul la o instanță instituită prin lege, ce presupune, inclusiv prin faptul elucidat în Zand v. Austria, indicându-se că: clauza articolului 6(1), conform căreia instanțele judecătorești trebuie „să fie instituite prin lege”, are drept obiect evitarea organizării sistemului judiciar într-o societate democratică în baza discreției executivului și ca această materie să fie reglementată de o lege a parlamentului. Acest moment totuși nu semnifică că o delegare de împuterniciri să fie inacceptabilă dacă este vorba de chestiuni ce țin de organizarea judiciară. Articolul 6(1) nu impune ca în acest domeniu organul legislativ să reglementeze fiecare detaliu printr-o lege oficială, dacă acest organ fixează cel puțin schema organizării judiciare.

Hotărârea Curții Constituționale

Aspectele date au fost explicate și prin pct. 3 din Hotărârea nr. 16 din 28.05.1998 a Curții Constituționale cu privire la interpretarea art. 20 din Constituția Republicii Moldova, prin care s-a menționat că articolul 20 din Constituție garantează accesul la

justiție pentru „satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente”. Ca și art. 6 din Convenția Europeană, textul citat garantează prioritar și fără echivoc accesul la justiție. Însă Constituția nu statuează dreptul nelimitat de a alege instanța competentă, aceasta fiind stabilită de legea fiecărui stat, inclusiv pentru exercitarea căilor de atac. Curtea consideră că noțiunea „instanța judecătorească competentă” este lipsită de ambiguitate. Prin această noțiune, fiind raportată la art. 114 și 116 din Constituție și avându-se în vedere interpretarea art. 114 din Constituție, dată de Curtea Constituțională la 23 iunie 1997, se înțelege instanța care are atribuția sau autoritatea legală de a soluționa cauze. E de menționat că această noțiune comportă câteva conotații: instanța trebuie să fie stabilită prin lege, atât sub aspect formal, cât și sub aspect material; nu este absolut necesar ca această instanță să facă parte dintr-o ordine ierarhică proprie; ea trebuie însă să îndeplinească o funcție jurisdicțională, în limitele atribuite de lege.

Prin urmare, atestăm că dna Nadejda Mazur nu întrunește cerințele impuse unei instanțe imparțiale și obiective, și ea necesită să fie înlăturată de la judecarea prezentei cauze, iar colegii ei au refuzat să aplice legea și au respins neîntemeiat recuzarea, împrejurare ce pune o amprentă nefavorabilă asupra întregii instanțe, ce o descalifică de la posibilitatea judecării în continuare a prezentei acțiuni.

În conformitate cu art. 43 alin. (4) Codul de procedură civilă, strămutarea pricinii în cazurile prevăzute la alin.(2) lit. d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere este irevocabilă și nu este susceptibilă de recurs.

Reieșind din cele expuse mai sus, în drept întemeind prezenta cerere pe dispozițiile art. 43 al. (2) lit. f) și al. (4) CPC,

solicităm:

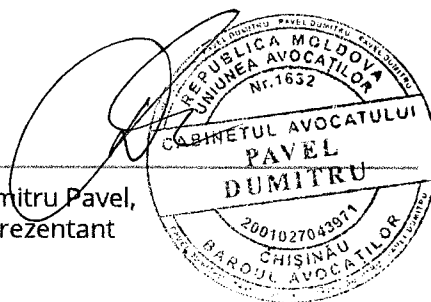
1. Remiterea cauzei pentru examinarea prezentei cereri în Curtea de Apel Chișinău;
2. Admiterea cererii de strămutare;
3. Strămutarea cauzei civile nr. 20-25-4249-26022015, la acțiunea lui Viorel Țopa împotriva „Băncii de Economii” S.A. și executorul judecătoresc Boțan George, din procedura Judecătoriei Chișinău, s. Centru, la o altă instanță de judecată egală în grad.

➤ Anexe pe cinci file.

Viorel Țopa

Dumitru Pavel,
reprezentant

ÎNCHEIERE

04 iunie 2019

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

mun. Chișinău

Instanța compusă din:

Președinte de ședință, judecător:

Nadejda Mazur

Grefier:

Onu Anastasia

Cu participarea
avocatului

Dumitru Pavel

A examinat în ședință de judecată publică cererea lui

Țopa Viorel către BC „Banca de Economii” S.A., executorul judecătoresc George Boțan privind contestarea acțiunilor executorului judecătoresc,

A   C O N S T A T A T :

Debitorul V. Țopa la 24 octombrie 2013 a înaintat în instanță cererea nominalizată către BC „Banca de Economii” SA și executorul judecătoresc G.Boțan prin care solicită anularea încheierii executorului judecătoresc nr. 065-501/13 din 07.08.2013 și a procesului-verbal de sechestru/ridicare din 18.10.2013.

În motivarea acțiunii V. Țopa a invocat că, la data de 18.10.2013 i-a devenit cunoscut faptul că executorul judecătoresc George Boțan a primit în procedură titlul executoriu și a recurs la executarea silită a documentului executoriu nr. 1-95/12 din 13.01.2012, emis de judecătoria Buiucani, mun. Chișinău privind încasarea din contul lui Viorel Țopa în beneficiul SA ”Banca de Economii” a sumei de 400000 dolari SUA, adoptând încheierea sa nr. 065-501/13 din 07.08.2013. În aceeași zi executorul judecătoresc i-a prezentat încheierea sus-indicată, prin care executorul a dispus aplicarea sechestrelor pe bunurile mobile și imobile, precum și pe mijloacele bănești ale reclamantului, cu interdicția de înstrăinare a acestora, precum și interdicția de perfectare a pașaportului.

Consideră încheierea în cauză ca fiind una ilegală și neîntemeiată, deoarece conținutul ei contravine prevederilor art. 60 și 63 Cod executare, or, deși în textul acesteia este indicată data emiterii - 07.08.2013, aceasta nu i-a fost trimisă, contrar prevederilor art. 67 alin.(1) Cod executare. Despre existența ei debitorul V. Țopa a aflat mult mai târziu, prin ce i-au fost lezate drepturile prevăzute de art. 44 Cod executare.

De asemenea, executorul nu era în drept să aplice interdicția de eliberare a pașaportului.

La 18.10.2013, executorul a întocmit procesul-verbal de sechestru/ridicare, prin care s-a aplicat sechestru pe bunul imobil cu număr cadastral 0100202.278.01 din mun. Chișinău, str. Pirogiv,25. Sechestrarea a avut loc pînă la expirarea termenului de executare benevolă, acordat de către executor, fapt ce contravine prevederilor art. 44, 60 alin.(3, 3/1) Cod executare.

În ședința de judecată avocatul Dumitru Pavel, în interesele reclamantului/debitor Țopa Viorel, a solicitat sesizarea Curții Constituționale în

27

vederea exercitării controlului constituționalității prevederilor art. 43 alin. (6) CPC cu modificările ulterioare, în următoarea formulă: „nu se admite formularea unei cereri de strămutare pe aceleași motive dacă anterior strămutarea a fost respinsă sau întemeiată pe motive cunoscute la data soluționării cererii anterioare. În acest caz, cererea de strămutare se anexează la materialele dosarului printr-o încheiere protocolară”.

În motivarea cererii a menționat că în procedura Judecătorei Chișinău, s. Centru se află spre judecare cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Țopa către „Banca de Economii” S.A. și executorul judecătoresc George Boțan privind contestarea acțiunilor executorului judecătoresc, dosarul nr.20-25-4249-26022015. Reclamantul, acționând în vederea beneficierei de un proces echitabil, a solicitat instanței de judecată să admită recuzarea judecătoarei Mazur Nadejda pe diferite motive obiective, care atestau faptul că această judecătoare avea un comportament impropriu unei instanțe imparțiale și obiective, precum și lăsa să se înțeleagă că va pronunța soluția de respingere a cererii lor. Acesta temei constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil și la acces la o instanță, ce constituie un impediment ca judecătoarea menționată să judece mai departe cauza dată. Unul din cele mai recente temeiuri de recuzare s-a realizat recent, când în ședința de judecată au înaintat judecătoarei Mazur N. cererea privind suspendarea procesului, probând că există o altă cauză conexă care trebuie să fie judecată cu înțietate, fără admiterea căreia face imposibilă și inutilă continuarea judecării prezentei acțiuni.

În pofida obligației de a examina această cerere, judecătoarea Mazur a inventat o nouă procedură și comunică că pune cererea în dosar și că se va pronunța asupra ei după ce va judeca cauza în fond! Având în vedere că această conduită este contrară legii și lasă să se înțeleagă că judecătoarea Mazur are alte interese decât acele legale, i-am înaintat recuzare magistratului. Contrar cererilor de recuzare înaintate, colegii magistratului Mazur N. refuză în admiterea recuzării ei, fără a motiva, în fond, de ce argumentele obiective invocate de reclamant nu se i-au în considerație și de ce cadrul legal național și internațional relevant nu este aplicabil judecătoarei Mazur, lăsând impresia unei înțelegeri de grup a acestor judecători, de a lăsa, cu orice preț, judecarea cauzei la judecătoarea Mazur Nadejda. Consideră că suspiciunile de incompatibilitate evidentă a judecătoarei Mazur se transmit și asupra instanței de judecată respective, deoarece magistrații din cadrul judecătorei date, fiind obligați să judece corect, echidistant cererile de recuzare, fiind obligați să motiveze soluțiile adoptate asupra acestor recuzări, ei refuză intenționat să își execute aceste obligații și resping formal cererile noastre. În contextul, în care recuzările noastre sunt pur și simplu formal respinse, a devenit evident că la Judecătoria Chișinău s. Centru noi nu vom putea beneficia de un proces echitabil. Astfel, magistrații Judecătorei Centru nu pot fi imparțiali și obiectivi la examinarea pricinii menționate din lipsă de integritate.

Multiplele manifestări de neîncredere față de magistrații Judecătorei Centru, mun. Chișinău, expuse inclusiv și de părțile prezentului proces, subjugarea instanței de către forțele politice aflate actualmente la putere, evocă cert imposibilitatea judecării cauzei de această judecătorie. Constatăm, astfel, că și în baza criteriului obiectiv instituit de CtEDO, Judecătoria Centru, mun. Chișinău, nu corespunde principiului de imparțialitate și obiectivitate. Ghidându-se și de dispozițiile art. 43 alin.(2) lit. f) Cod de Procedură Civilă, potrivit cărora instanța strămută pricina la o altă instanță dacă există bănuiele că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele pricinii sau de calitatea participanților la proces, au înaintat o cerere de strămutare a pricinii la

28

o altă instanță egală în grad. Totodată, au indicat că, reieșind din prevederile art.43 alin. (4) CPC strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin.(2) lit. d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac.

Contrar acestor prevederi exprese și a stării de fapt, prin încheiere protocolară, judecătoarea N. Mazur, conducându-se de art.43 alin.(6) CPC, potrivit propoziției secunde a căruia, în acest caz, cererea de strămutare se anexează la materialele dosarului printr-o încheiere protocolară, a refuzat transmiterea cauzei spre judecare a cererii de strămutare către instanța superioară.

A accentuat avocatul că temei "de fapt" al cererii de strămutare depusă la data de 24.04.2019 au servit evenimente curente, necunoscute până la data respingerii recuzării, care nu au format obiectul altei cereri de strămutare, ce s-au consumat odată cu ultima respingere a cererii de recuzare a magistratului Mazur, fără ca să fi fost expuse argumentele invocate de ei în susținerea recuzării și fără ca să fi fost motivată această respingere a recuzării, circumstanțe ce le-au format convingerea că întreaga instanță de judecată nu mai întrunește cerințele unei instanțe echidistante și imparțiale, însă, în susținerea cerinței de strămutare a fost invocat art.43 alin.(2) lit.f) CPC.

Prima instanță s-a axat pe pretextul că deja art.43 alin.(2) lit.(f) CPC a fost invocat circa un an în urmă în cadrul unei cereri de strămutare și că ea este în drept să aplice art.43 alin.(6) CPC și să nu expedieze cererea spre judecare a strămutării către instanța supremă.

Apreciază că doar imprecizia legii procesual civile, care prevede posibilitatea instanței să nu permită judecarea cererii de strămutare în fond și să o anexeze la dosar prin încheiere protocolară, expuse în propoziția secundă a art.43 alin.(6) CPC a dus la crearea acestei situații impropriu principiilor unui proces echitabil, situație ce contravine chiar și prevederilor art.43 alin.(4) CPC.

Reprezentantul SA "Banca de Economii" în ședința de judecată nu s-a prezentat, solicitând prin cerere examinarea demersului înaintat în lipsa sa, lăsând la discreția instanței de judecată admiterea ridicării excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul de procedură civilă.

Executorul judecătoresc O. Ungureanu, în procedura căruia la moment se află titlul executoriu, fiind citat legal, în ședința de judecată nu s-a prezentat.

Examinând demersul înaintat, audiind poziția părților, instanța ajunge la convingerea că demersul este întemeiat și urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.135 alin.(1) lit.a), g) din Constituția RM, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție”.

Totodată aceleași prevederi se regăsesc și în art.4 alin.(1) lit. a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.

La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.

Or, obiectul excepției de neconstituționalitate invocat supra îl constituie prevederile art. 43 alin. (6) CPC cu modificările ulterioare, în următoarea formulă: „nu se admite formularea unei cereri de strămutare pe aceleași motive dacă anterior strămutarea a fost respinsă sau întemeiată pe motive cunoscute la data soluționării cererii anterioare. In acest caz, cererea de strămutare se anexează la materialele dosarului printr-o încheiere protocolară”.

La examinarea prezentei cauze reprezentantul debitorului V.Țopa de mai multe ori a înaintat cereri în baza art. 43 alin.(6) Cod procedură civilă, fiind cauza și trimisă de câteva ori la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererilor. După examinarea cererilor Curtea de Apel Chișinău remitea pricina la examinare la judecătoria Chișinău, sediul Centru. După respingerea unor demersuri, reprezentantul lui V.Țopa a înaintat cerere de recuzare judecătorului, după examinarea cărora se depuneau cereri în baza art. 43 alin.(2) lit. f) și alin.(4) CPC. În privința ultimelor 2 cereri de acest gen, instanța a aplicat prevederile art. 43 alin.(6) CPC, din care motiv reprezentantul lui V.Țopa a înaintat prezenta cerere.

Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de avocatul Dumitru Pavel în interesele reclamantului Țopa Viorel, în vederea exercitării de către Curtea Constituțională a controlului constituționalității prevederilor art. 43 alin. (6) CPC cu modificările ulterioare, în următoarea formulă: „nu se admite formularea unei cereri de strămutare pe aceleași motive dacă anterior strămutarea a fost respinsă sau întemeiată pe motive cunoscute la data soluționării cererii anterioare. In acest caz, cererea de strămutare se anexează la materialele dosarului printr-o încheiere protocolară”, dat

30

fiind faptul că prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea prezentei cauzei; că cererea a fost înaintată de o parte din proces, că nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În baza celor expuse, în conformitate cu prevederile art. 269-270 CPC, instanța

DISPUNE :

Se admite cererea înaintată de avocatul Dumitru Pavel în interesele reclamantului Țopa Viorel, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei civile la acțiunea lui Țopa Viorel către BC „Banca de Economii” S.A., executorul judecătoresc George Boțan privind contestarea acțiunilor executorului judecătoresc.

Se ridică excepția de neconstituționalitate expusă sesizarea depusă de avocatul Dumitru Pavel, în interesele reclamantului/debitor Țopa Viorel pentru verificarea constituționalității art. 43 alin. (6) CPC al Republicii Moldova cu modificările ulterioare în întregime, sub aspectul corespunderii cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Dumitru Pavel în interesele reclamantului Țopa Viorel, pentru verificarea constituționalității art. 43 alin. (6) CPC al Republicii Moldova cu modificările ulterioare.

Încheierea poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Președinte de ședință,
Judecător:

Nadejda Mazur